

Alltöörühma töö järelendus: Eesti maapõueressursside kasutamise sotsiaal-majanduslikku mõju on vähe uuritud (paljude ressursside puhul üldse mitte). Eesti maapõueressursside efektiivseima majandusliku kasutamise ja kõrgeimat lisandväärtust loovate võimaluste välja selgitamiseks oleks mõistlik luua üks riiklik kompetentsikeskus. Selleks tuleks luua Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalasse riiklik geoloogiateenistus. Teenistuse eesmärgiks saaks ressursside kaevandamise ja väärimise uurimise koordineerimise (sh tingimuste uurimine, uuringute teostamine ja korraldamine jne). Töö alustamiseks tuleb leida vajalikud rahalised vahendid.

Aluspõhimõte: Eesti maapõueressursid on nende varude kvantiteedi ja kvaliteedi ning töötlemisprotsesside uurimiseks vajalike rahaliste vahenditega põhjendatult kaetud.

Järeldus:

Eestis on maapõueressursside majandusliku kasutamise osas üle 50 lähiajal uurimist vajavat teemat, milleks vajalike vahendite kogumaht on üle 13 miljoni euro.

Aluspõhimõte: Eesti maapõueressursside kasutamise, kaevandamise ja väärindamise võimalused ning potentsiaal on teada ning on aluseks Eesti edasise maapõuepoliitika kujundamisel. Maapõue uuritakse ja maavara kaevandatakse seal, kus see on majanduslikult kõige otstarbekam ja keskkonnamõju on väike või leevendatav vastuvõetava tasemeni.

Järeldus: Eestil on nii täna kui ka tulevikus konkurentsivõimelisi ressursse, mille järele on pikas perspektiivis maailmaturul nõudlus. Kõrge majandamispotentsiaaliga, kuid seni kasutusse võtmata maapõueressurssid on näiteks fosforiit ja argilliit. Tiheda konkurentsisisituatsiooniga ressursid on kasvuturvas, põlevkiviõli, põlevkivist toodetud elekter, rauamaak, uraan, mineraalvesi, kristalliline ehituskivi, tööstusmineraalid. Spetsiifilised ressursid, mille puhul konkurentsisisituatsiooni on raske tuvastada, kuid võimalik on tootearendusega turge hõlvata, on kütteturvas, turbast toodetud aktiivsüsi, põlevkivikeemia produktid, tehnoloogiline fosforhape, muldmetallid. Neljandat tüüpi maapõueressursiks on kindla nõudlusega kohaliku konkurentsieelise ehitusmaavarad.

Aluspõhimõte: Eesti maapõueressursside majandamise optimaalsed, regulatiivsed ja turualased tingimused on teada. Eesti maapõueressursside majandamise sotsiaalmajanduslikud mõjud ja riigi valikuvõimalused positiivseid arenguid toetada ning negatiivseid mõjusid leevendada on teada ja võetakse arvesse Eesti edasise maapõuepoliitika kujundamisel.

Järeldus: kõrge majandamispotentsiaaliga Eesti maapõueressursside majandusliku kasutuselevõtmise projektide hindamiseks sobib rakendada tasuvusanalüüsi (*cost benefit analysis*) meetodit Austraalia ja Kanada kaevandamismajanduse projektide eeskujul.